

ÜÇ VOLKANİK MİRAS

DOĞANIN ESERLERİ

KULADOKYA

KAPADOKYA

VANADOKYA

ÖNSÖZ

Bu dergi, Türkiye'nin en dikkat çekici doğal alanlarından olan Kuladokya, Kapadokya ve Vanadokya bölgelerini coğrafi, jeolojik ve jeomorfolojik özellikleriyle incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Her biri volkanik kökenli olan bu bölgeler, zaman içinde doğanın şekillendirdiği eşsiz oluşumlarıyla hem bilimsel hem de görsel olarak büyük bir öneme sahiptir.

Kuladokya, koni biçimli volkanik yapılarıyla "Türkiye'nin Kapadokya'sı" olarak anılmaktadır. Kapadokya, dünya çapında ün kazanmış peribacaları ve vadileriyle tanınırken; Vanadokya ise yeni keşfedilmeye başlanan yapılarıyla dikkat çeken, doğanın sessizce şekillendirdiği bir bölgedir. Bu üç bölgeyi karşılaştırarak incelediğimiz bu dergide, hem yüzey şekillerinin nasıl oluştuğunu öğrendik hem de coğrafyanın canlı ve dinamik bir bilim dalı olduğunu daha yakından fark ettik.

Dergimizi hazırlarken yalnızca kitaplardan ve internetten bilgi toplamakla kalmadık; aynı zamanda bu bölgelere gezi düzenleyen arkadaşlarımızın çektiği fotoğraflardan da faydalandık. Bu görseller sayesinde konuları daha iyi anlamamıza yardımcı olan, yerinde gözlem fırsatı sunan değerli katkılar elde ettik.

Bu dergi, hem derslerimizde öğrendiğimiz bilgileri pekiştirmemize hem de ülkemizin doğal zenginliklerini daha iyi tanımamıza yardımcı oldu. Hazırlık sürecinde katkıda bulunan tüm arkadaşlarıma ve bize görsel destek sağlayan gezici arkadaşlarımıza teşekkür ederim.

Umarız dergimizi keyifle okur, Türkiye'nin bu eşsiz coğrafyasını siz de bizim gibi ilgiyle keşfedersiniz.

İÇİNDEKİLER

KULADOKYA

Kuladokya Nedir?	04
Anadolu'nun Volkanik Mirası	05
Jeolojik ve jeomorfolojik Yapı	06
İklim ve Bitki Örtüsü	07
Hayvancılık ve Tarım	08
Kuladokya Çevresi Gezilecek Yerler	09
Zihin Haritası	10

KAPADOKYA

Kapadokya Nedir?	11
Jeomorfolojik Yapı	12
Jeolojik Yapı	13
İklim	14
Bitki Örtüsü	15
Görülecek Yerler	16

Tarım ve Hayvancılık	17
En Önemli Turizm Değerli	18
Coğrafi İşaretli Ürünleri	19
Zihin Haritası	20

VANADOKYA

Vanadokya Nedir?	21
Vanadokya Nedir?	22
Jeolojik Yapı	23
Jeomorfolojik Yapı	24
İklim ve Bitki Örtüsü	25
Görülecek Yerler	27
En Önemli Turizm Değerli	28
Hayvancılık ve Tarım	29
Coğrafi İşaretli Ürünleri	30
Zihin Haritası	31

KULA/MANİSA

KULADOKYA

ZAMANIN ŞEKİLLENDİRDİĞİ COĞRAFYA:
KULADOKYA

Manisa'nın Kula ilçesinde, lavların şekillendirdiği Kuladokya, Anadolu'nun en genç volkanik alanlarından biridir. Binlerce yıl önceki patlamaların izlerini taşıyan bu bölge, rüzgar ve suyun oyduğu tuf yapılarla Kapadokya'nın kardeşi haline gelmiştir. Ancak Kuladokya, kendine özgü, sessiz bir dil konuşur. Bu sayımızda, doğanın sabırla yarattığı bu eşsiz coğrafyayı keşfe çıkıyoruz.

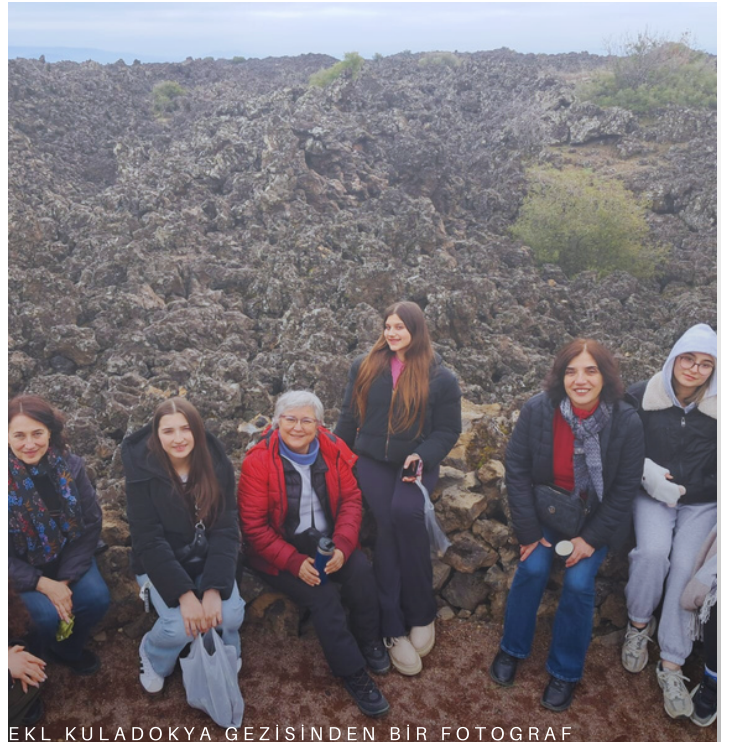
Kuladokya: Anadolu'nun Volkanik Mirası

Kula tarihi bakımdan o kadar önemli bir yer ki, bölgede 12.000 yıl öncesine ait ayak izleri bile mevcut. Yanardağ patlamaları sonucunda nadir görülen bir coğrafyaya sahip olan bölge, UNESCO Küresel Jeopark Ağı içinde yer alıyor. Antik dönemin büyük coğrafyacısı Amasyalı Strabon, bu eşsiz coğrafya için “Yanık Ülke” tanımlamasını yapmıştır.

Kula Peri Bacaları, bölgenin en dikkat çekici coğrafi oluşumları arasında yer alıyor. Kapadokya'daki peri bacalarına benzer şekilleriyle ancak kendine özgü yapıları bulunan bu oluşumlar, rüzgar, yağmur ve sel gibi doğa olaylarının etkisiyle şekillenmiştir. Manisa'nın gezilecek yerlerinden biri olan Kula Peri Bacaları, doğa olaylarıyla şekillenmeye devam etmektedir.

Kula, sadece doğal güzellikleriyle değil, aynı zamanda zengin tarihi ve kültürel mirasıyla da önemlidir. Tarihi boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapan bu ilçe, pek çok tarihi yapıyı barındırarak geçmişin izlerini günümüze taşımaktadır. Yerli ve yabancı pek çok gezginin ilgisini çeken Kula, tarihi yapıları, kaplıcaları ve doğal güzellikleriyle keşif rotalarında yer alıyor ve planlı bir seyahat için ideal bir yerdir.

EKL KULADOKYA GEZİSİNDEN BİR FOTOĞRAF

JEOLJİK VE JEOMORFOLOJİK YAPI

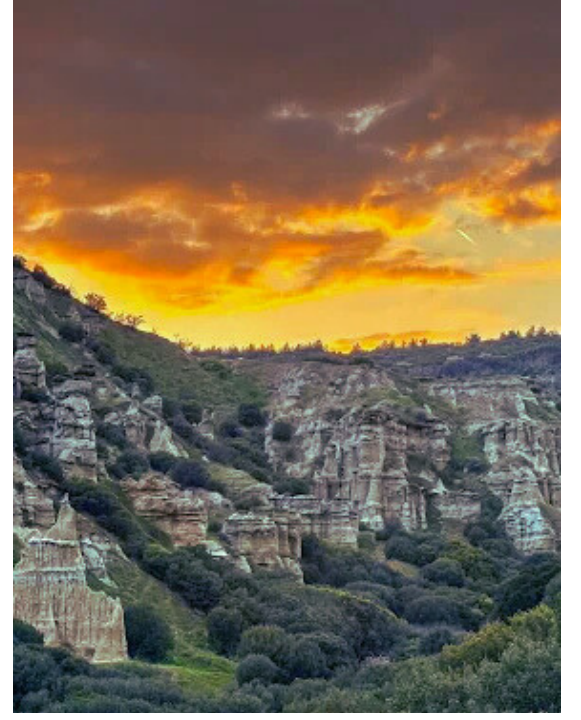
Bu bölge, Türkiye'nin en genç volkanik alanlarından biri olup, volkanik faaliyetler sonucu oluşmuş kayaç yapıları ve jeomorfolojik özellikleriyle oldukça zengindir.

Kuladokya'nın jeolojik yapısı, bazalt lavları ve tüflerden oluşur. Bölge, Neojen ve Kuvaterner dönemlerinde aktif olan volkanik faaliyetlerle şekillenmiştir. Lavlar soğuyarak bazalt katmanlarını oluşturmuş, tüf ve volkanik küller ise erozyona karşı daha dayanıksız bir zemin meydana getirmiştir. Jeomorfolojik olarak, bölgedeki tüf tabakaları rüzgar ve su erozyonu ile şekillenmiştir. Üstteki sert bazalt katmanları, alttaki yumuşak tüflerin erozyonuna karşı koruyucu bir şapka gibi davranır. Bu süreç, Kapadokya'daki peri bacalarına benzer yapıları yaratmıştır.

İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

Kuladokya'da İklim

- Kara İklimi (Kontinental İklim): Kuladokya, kara ikliminin etkisi altında olup, yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise soğuk ve kar yağışlıdır.
- Sıcaklık Farklılıkları: Yazın sıcaklıklar 30°C'nin üzerine çıkabilirken, kışın sıcaklık sıfırın altına düşebilir. Bu yüzden gün ve gece arasındaki sıcaklık farkı oldukça büyüktür.
- Yağış: Yağışlar yıllık olarak düşük seviyelerde kalır ve çoğunlukla kış mevsiminde görülür. Yaz aylarında ise yağış miktarı oldukça düşer.

EKL KULADOKYA GEZİSİNDEN BİR FOTOGRAF

Kuladokya'da bitki örtüsü, iklimin etkisiyle oldukça zengin değildir ve çoğunlukla kurakçıl bitkilerden oluşur. Ancak bazı alanlarda farklı bitki türlerine rastlamak mümkündür.

Bitki Örtüsü

- Step Bitkileri: Bu bölgenin çoğunda, düşük yağış ve kurak iklim nedeniyle steplerin yaygın olduğu görülür. Bu tür bitkiler, otlar ve çalılardan oluşur.
- Çöl Bitkileri: Kuladokya'da, çöl iklimine benzer bitki örtüsüne sahip olan alanlarda, kaktüsler ve çöl otları gibi kuraklığa dayanıklı bitkiler de bulunur.
- Ağaçlar ve Çalılıklar: Ağaç örtüsü oldukça sınırlıdır. Ancak yer yer, özellikle sulak alanlarda, meşe ve sedir gibi ağaç türlerine rastlanabilir.

TARIM VE HAYVANCILIK

Hayvancılık

- Küçükbaş Hayvancılık: Koyun ve keçi gibi küçükbaş hayvanlar, Kuladokya'da yaygın olarak yetiştirilir. Bu hayvanlar, bölgenin sert iklim koşullarına dayanıklı olup, daha az su ve besinle hayatta kalabilirler.
- Büyükbaş Hayvancılık: Sığır yetiştiriciliği de yapılmaktadır, ancak bu daha sınırlıdır çünkü büyükbaş hayvanlar, daha fazla yem ve su gerektirir.
- Arıcılık: Arıcılık da bölgedeki hayvancılık faaliyetleri arasında yer alır. Ancak, arıların gelişmesi için yeterli miktarda bitki örtüsüne ihtiyaç duyulduğundan, bu faaliyet daha çok sulama yapılabilen alanlarda yaygındır.

Tarım

- Tahıllar: Buğday ve arpa gibi tahıllar, bölgenin başlıca tarım ürünlerindendir. Bu ürünler, özellikle yaz aylarında düşük yağışa dayanıklı olarak yetiştirilebilir.
- Baklagiller: Nohut, mercimek ve fasulye gibi baklagiller de yetiştirilen diğer tarım ürünleridir. Bu bitkiler, kuraklığa dayanıklı oldukları için bölgedeki koşullara uyum sağlar.
- Şekerpancarı: Bölgenin bazı kısımlarında, sulama imkanları sağlandığı takdirde şekerpancarı gibi daha nemli toprakları tercih eden ürünler de yetiştirilebilmektedir.
- Bağcılık: Yer yer üzüm bağları da bulunabilir, özellikle sulama imkanlarının bulunduğu yerlerde üzüm yetiştiriciliği yapılmaktadır.
- Sebze ve Meyve Yetiştiriciliği: Bölgede az miktarda da olsa bazı sebze ve meyve türleri yetiştirilmektedir. Ancak bu faaliyetler genellikle sulama gerektirir ve yerel su kaynaklarına yakın alanlarda yapılır.

KULADOKYA ÇEVRESİNDE GÖRÜLECEK YERLER

ULUBEY KANYONU

Kula'ya araçla yaklaşık 1 saat mesafede yer alan Ulubey Kanyonu, dünyanın en uzun ikinci kanyonu olarak kabul edilir. Doğal yapısıyla nefes kesici manzaralar sunan bu bölge, yürüyüş ve doğa fotoğrafçılığı için ideal bir rotadır. Cam teras üzerinde fotoğraf çekmek ziyaretçilerin en sevdiği aktivitelerden biridir.

KULA TARİHİ EVLERİ

Kula'nın Osmanlı döneminden kalma taş ve ahşap evleri, dar sokaklarıyla zamanda yolculuk hissi verir. UNESCO geçici miras listesinde yer alan bu bölge, mimari dokusu ve renkli sokaklarıyla özellikle kültür meraklıları için etkileyicidir.

DİVLİT YANARDAĞI

Kula'nın hemen yakınında yer alan Divlit Yanardağı, binlerce yıl önceki patlamaların izlerini hala taşır. Bu bölge, jeolojik açıdan Türkiye'nin en genç volkanik alanlarından biridir. Panoramik yürüyüş yolları doğa severler için birebirdir.

ULUBEY KANYONU

KULA JEOPARKI

UNESCO destekli Kula-Salihli Jeoparkı, eşsiz kaya oluşumları, lav tarlaları ve doğal patikalarıyla dikkat çeker. Aynı zamanda doğa eğitimi ve jeoloji tutkunları için açık hava laboratuvarı niteliğindedir. Jeopark içerisinde ziyaretçilere yönelik bilgilendirici rotalar, yön levhaları ve gözlem alanları bulunmaktadır. Bu bölge, genç volkanik arazi yapısıyla Avrupa'da örneği az bulunan jeositlerden biridir.

KULA JEOPARKI

KULADOKYA

I. JEOMORFOLOJİK VE JEOMORFOLOJİK YAPI

- Volkanik Arazi
- Bazalt ve Tuf Oluşumları

- Sönmüş Volkanlar
- Jeopark AlanPeri Bacaları

II. İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Karasal İklim
- Yazları sıcak ve kurak .
- kışları soğuk ve yağışlı

- Bozkır (step) örtüsü
- Maki ve Çalılık alanlar
- Volkanik zemine adapte olmuş endemik türler

III. TARIM VE HAYVANCILIK

- Zeytin
- Üzüm
- Buğday
- Arpa
- Şeker Pancarı

- Sığır Yetiştiriciliği
- Koyun Yetiştiriciliği
- Keçi Yetiştiriciliği

IV. En Önemli Turizm Değerleri:

- Kuladokya Peri Bacaları
- Kula Volkanik Jeoparkı
- Kula Evleri ve tarihi dokusu
- Tarihi Çarşı

V. Coğrafi İşaretti Ürünleri:

- Kula Kızıl Kuru Üzüümü
- Kula Zeytini

VI. GÖRÜLECEK DOĞAL VE KÜLTÜREL YERLER

- Peri Bacalarına Benzeyen Kaya Oluşumları
- Kula Jeoparkı
- Vadiler
- Kaya Evleri
- Jeolojik Yapılar

DOĞAL GÜZELLİKLER:

KÜLTÜREL VE TARİHİ YERLER

- Kula Kalesi
- Kula Evleri (Osmanlı Dönemi)
- Kula Şehir Merkezi
- Kula Belediye Meydanı
- Alaşehir Caddesi (Tarihi Cadde)

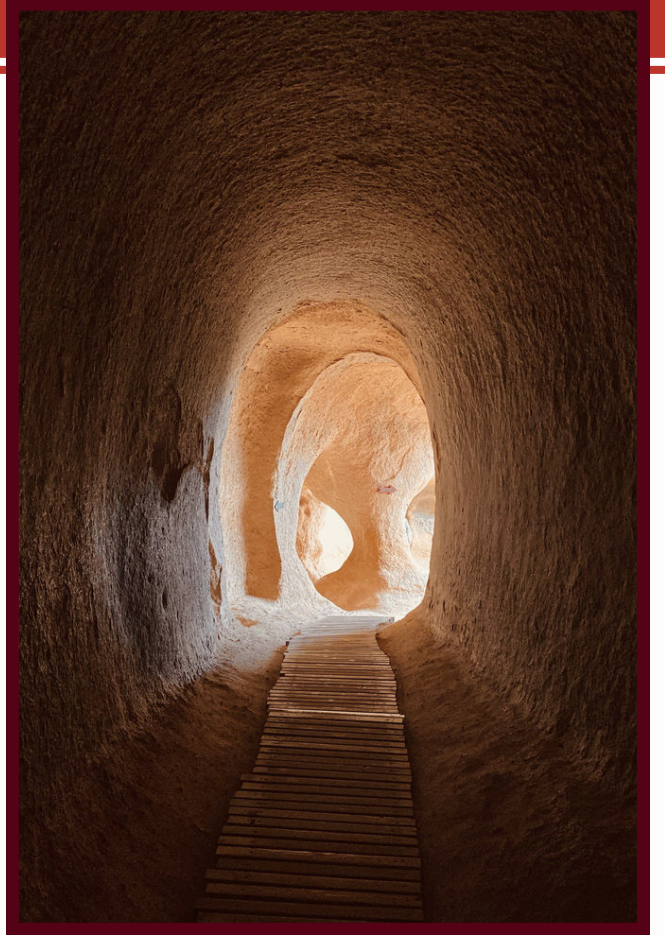

KAPADOKYA

Bir An Bile Düşünmeden Seyahat Edeceğiniz O Güzel Şaheser

KAPADOKYA:

Kapadokya, milyonlarca yıl önce Erciyes, Hasan Dağı ve Güllüdağ'ın püskürttüğü lav ve tüflerin oluşturduğu yumuşak tabakaların, zamanla rüzgâr ve su erozyonuyla şekillenmesiyle oluşmuştur. Dünyanın en karakteristik yüzey şekillerinin olduğu yerlerden biri olan Kapadokya Bölgesinde yüzey şekilleri volkanizmaya, tektonizmaya veya aşınmaya bağlı olarak gelişmiştir. Kapadokya adı en eski M.Ö. 6. yüzyılda Pers kaynaklarında görülür. Katpatuka olarak geçen bu ismin kaynağı belirsizdir.

KAPADOKYA’NIN JEOMORFOLOJİK ÖZELLİKLERİ

Volkanik Kökenli Oluşumlar: Kapadokya’nın jeomorfolojik yapısı büyük oranda volkanik faaliyetler sonucu oluşmuştur. Özellikle Erciyes Dağı, Hasan Dağı ve Melendiz Dağı gibi volkanların püskürttüğü tuf (volkanik kül) ve lavlar zamanla bu bölgeyi kaplamıştır. Bu tuf tabakaları oldukça yumuşaktır, zamanla rüzgâr ve su erozyonu ile aşınarak bugünkü ilginç şekilleri almıştır.

Peri Bacaları: Kapadokya’nın en ünlü jeomorfolojik yapısıdır. Tüflerin üzerine çöken bazalt gibi daha sert kayaların, alttaki yumuşak tabakanın aşınmasını yavaşlatarak oluşturduğu şapka kaya şeklinde yapılardır.

Vadiler ve Kanyonlar: Kapadokya’da çok sayıda derin vadi, kanyon ve yar bulunur: Ihlara Vadisi, Güvercinlik Vadisi, Zemi Vadisi. (Bu vadiler, özellikle Melendiz Çayı ve diğer akarsuların aşındırıcı etkisiyle oluşmuştur.)

Yer altı Şehirleri ve Kaya Oyma Yapılar: Yumuşak tuf tabakası, insanların rahatlıkla oyabildiği bir yapıdadır. Bu sayede Derinkuyu, Kaymaklı gibi çok katlı yer altı şehirleri yapılmıştır. Aynı şekilde kayalara oyulmuş kiliseler, evler ve manastırlar bu jeolojik yapının ürünüdür.

İklim ve Erozyon Etkileri: Karasal iklimin etkisiyle yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve serttir. Donma-çözülme olayları ve rüzgâr erozyonu, tüflerin şekillenmesinde önemli rol oynamıştır.

KAPADOKYA'NIN JEOLJİK ÖZELLİKLERİ

Tüf ve Sert Kaya Katmanları:

Kapadokya'da en yaygın jeolojik malzeme tüf adı verilen yumuşak, gözenekli volkanik taştır. Tüflerin üstünde bazen bazalt, andezit gibi daha sert lav katmanları yer alır. Bu katmanlar, tüflerin aşınmasını yavaşlatarak peri bacalarının şapka kısmını oluşturur.

Erozyona Açık Yapı: Tüf ve ignimbirit gibi kayalar erozyona karşı dayanıksızdır. Bu nedenle bölgede akarsu, rüzgâr ve yağmurun etkisiyle hızlı aşınmalar olur. Bu da peri bacaları, vadiler, yer altı şehirleri gibi oluşumları mümkün kılar.

KAPADOKYA'NIN JEOLJİK ÖZELLİKLERİ

Volkanik Kökenli Bir Jeoloji: Kapadokya, Neojen Dönemi (yaklaşık 10 milyon yıl önce) sırasında etkili olan volkanik faaliyetler sonucu oluşmuştur. Erciyes Dağı, Hasan Dağı ve Göllüdağ gibi sönmüş volkanlar, bölgeye milyonlarca yıl boyunca lav, tüf, volkanik kül, andezit ve bazalt gibi maddeler püskürtmüştür. Bu birikimler zamanla kalın volkanik tortul tabakalar oluşturmuştur.

Deprem ve Fay Hatları: Kapadokya aktif deprem bölgesi değildir, ama İç Anadolu'nun jeodinamik yapısı nedeniyle zaman zaman küçük depremler olur.

KAPADOKYA'NIN İKLİM ÖZELLİKLERİ

Kapadokya, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde bulunuyor ve burada karasal iklim görülüyor. Yani yazları çok sıcak ve kurak, kışları ise oldukça soğuk ve karlı geçiyor. Çünkü bölge denize çok uzak ve çevresi yüksek dağlarla kaplı, bu yüzden nem oranı da bayağı düşük.

Yaz Aylarında Kapadokya: Yaz aylarında, özellikle Temmuz ve Ağustos'ta hava gerçekten çok sıcak oluyor. Gündüz sıcaklık 30 dereceyi rahat geçebiliyor ama nem az olduğu için bunaltmıyor. Geceleri ise hava serinliyor, bazen 15-20 dereceye kadar düşüyor. O yüzden gündüz terlerken, gece üstüne hafif bir ceket almak iyi olabiliyor.

İlkbahar ve Sonbaharda Kapadokya: İlkbahar ve sonbahar, Kapadokya'yı gezmek için en güzel zamanlar. Ne çok sıcak oluyor ne de çok soğuk. Özellikle Nisan, Mayıs, Eylül ve Ekim aylarında hava ılık oluyor. Sabahları ve akşamları biraz serin olabiliyor ama gündüzleri genelde güneşli ve güzel bir hava var.

Genel Olarak:

Kapadokya'nın iklimi sadece havasını değil, buradaki yaşamı da etkilemiş. İnsanlar yıllar önce, sıcaklardan ve soğuklardan korunmak için kayaları oyarak evler ve yer altı şehirleri yapmışlar. Ayrıca iklim nedeniyle bölgede daha çok üzüm, buğday ve arpa gibi kuraklığa dayanıklı ürünler yetiştiriliyor.

Kış Aylarında Kapadokya: Kışlar burada bayağı soğuk geçiyor. Aralık, Ocak ve Şubat aylarında sıcaklık genelde sıfırın altına düşüyor. Hatta bazen -10 dereceyi bile görüyor. Kar yağınca Kapadokya'nın manzarası gerçekten çok güzel oluyor, peribacaları bembeyaz bir örtüyle kaplanıyor.

Yağışlar: Kapadokya yıl boyunca çok fazla yağış almıyor. En çok yağmur ilkbahar ve sonbaharda yağıyor. Kışın da yağışlar genellikle kar şeklinde oluyor. Yazları ise neredeyse hiç yağmur yağmıyor.

Rüzgar: Bölgede rüzgar da çok etkili. Özellikle ilkbaharda rüzgarlı günler sık yaşanıyor. Hatta bu rüzgarlar, zamanla kayaları aşındırarak meşhur peribacalarını oluşturmuş.

Kısacası Kapadokya'da her mevsimin ayrı bir güzelliği var. İster yazın sıcak güneş altında, ister kışın karlar içinde olsun, her zaman görülmeye değer bir yer.

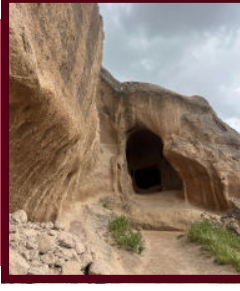
KAPADOKYA'NIN BİTKİ ÖRTÜSÜ

Kapadokya'nın bitki örtüsü, bölgenin kurak ve karasal iklimi ile şekillenmiş, oldukça özel ve dayanıklı türlerden oluşur.

Bozkır (Step) Bitki Örtüsü Hâkimdir: Kapadokya'da genel olarak bozkır bitki örtüsü görülür. Bu bitki örtüsü, yağışın az, buharlaşmanın fazla olduğu bölgelerde yaygındır. Yazın kuruyan, kısa boylu ve dayanıklı otsu bitkiler ön plandadır.

Otsu Bitkiler ve Çalılar: En yaygın bitki türleri: Çoban yastığı, geven, yavşan otu, sütlegən, karaçalı gibi çalı ve yarı çalılar. Bu türler az su ile yaşayabilir ve zayıf topraklarda tutunabilirler.

Seyrek Ağaçlık Alanlar: Kapadokya genel olarak ormanlık değildir. Ancak dere yatakları, vadi içleri ve köy kenarlarında az miktarda ağaç türleri bulunabilir: Söğüt, kavak, ardıç, meşe gibi. Bu ağaçlar genellikle insan eliyle dikilmiş veya suya yakın yerlerde doğal olarak yetişmiştir.

Tarım ve Kültür Bitkileri: Tüf topraklar verimlidir, bu yüzden tarım yapılabilir. Bölgede yetiştirilen başlıca ürünler: Üzüm (bağcılık çok yaygındır), Kayısı, elma gibi meyveler, Buğday, arpa gibi tahıllar, Patates, soğan, fasulye gibi sebzeler.

Vadiler ve Mikroklima Etkisi: Ihlara, Güvercinlik, Zemi gibi vadilerde mikroklima (küçük alanlarda özel iklim) oluşur. Bu bölgelerde bitki çeşitliliği daha fazladır; hatta incir, ceviz, armut gibi türler de yetişebilir.

Yarı Kurak Doğaya Uyum Sağlamış Türler: Bitkiler su tutma özelliğine sahip kalın yapraklı ya da derin köklü türlerdir. İlkbaharda yeşerir, yaz sonuna doğru sararıp kururlar.

Özetle:

Kapadokya'nın bitki örtüsü, bozkır karakterlidir. Ancak verimli tüf toprakları ve mikroklima alanları sayesinde tarım yapılabilir ve çeşitli kültür bitkileri yetiştirilebilir.

KAPADOKYA'DA GÖRÜLECEK DOĞAL VE KÜLTÜREL YERLER

Üç Güzeller: Kapadokya'nın her köşesinde pek çok peri bacasına rastlayabilmek mümkün. Fakat Ürgüp'ün en büyüleyici peri bacalarından olan Üç Güzeller eşsiz manzarasının yanı sıra gelenleri hayrete düşüren romantik bir hikâyeye sahip. Bölge halkının anlattığı hikâyeye göre kralın kızı bir çobana âşık olmuş. Babasının izin vermemesi üzerine kaçan prenses ve çoban evlenmiş. Bebekleri olan çift, kralın zulmünden kaçarken mucize eseri donup bu üç kayaya dönüşmüş. Genellikle otellerin bulunduğu alana araç ile 7 dakikalık bir mesafede yer alan Üç Güzeller, eşsiz bir seyir terasına sahiptir.

Ihlara Vadisi: Ihlara Vadisi genellikle Ürgüp ve Göreme tarafına biraz uzak kalışı sebebiyle ziyaretçiler tarafından sona bırakılır. Aksaray iline bitişik vadi, Hasan Dağı'nın volkanik lavlarının aşınmasıyla oluşmuştur. Vadi de 14 kilometrelik bir yürüyüş parkuru bulur. Öyle ki vadi boyunca 100'e yakın mağara ve kilise bulunmaktadır.

Uçhisar Kalesi: Uçhisar Kalesi, Kapadokya'nın en önemli simgelerindendir. Nevşehir'in Uçhisar ilçesinde yer alan kale, bölgenin en yüksek noktası olan 1300 metre yüksekliğindeki bir tepede yer almakta. Kale, Kapadokya'nın panoramik manzarasını sunan muhteşem bir manzara noktasına sahiptir. Kalenin tarihi Hitit dönemine değin uzanır. Özellikle günbatımında Kale'nin girişinde uzun kuyruklar görebilirsiniz.

Efendi Şarap Evi Vadisi: 1997'de açılan şarap evi aynı zamanda bir imalathaneye sahiptir. Efendi Şarap Evi Meşhur Kapadokya üzümlerinden elde edilen şarapları tadabileceğiniz gözde mekanlardandır. Sıcak şarap ya da kadeh ile servis alabileceğiniz gibi çubuk kraker ile ikram edilen şarap tadım menüsü de tercih edebilirsiniz.

- Asmalı Konak
- Devrent Vadisi (Hayal Vadisi)
- Güvercinlik Vadisi
- Derinkuyu Yeraltı Şehri
- Hacıbektaş

- Avanos
- Kızılçukur Vadisi
- Göreme Açık Hava Müzesi
- Aşk Vadisi (Bağlıdere Vadisi)
- Kozaklı Kaplıcaları

KAPADOKYA'DA TARIM VE HAYVANCILIK ÖZELLİKLERİ

Kapadokya'da Tarım Özellikleri

Kapadokya'nın volkanik yapısı sayesinde toprakları mineral açısından zengindir. Bu da tarım için uygun bir zemin oluşturur. Tarım daha çok Nevşehir, Aksaray, Niğde ve Kayseri illerinde yoğunlaşır.

Yetiştirilen Bazı Ürünler

Patates: Özellikle Nevşehir bölgesi Türkiye'nin önemli patates üretim merkezlerinden biridir.

Üzüm: Kapadokya, üzüm bağları ve şarap üretimiyle meşhurdur. Bölgenin iklimi ve toprak yapısı üzüm için oldukça elverişlidir.

Tahıl Ürünleri: Buğday, arpa gibi temel tahıllar geniş arazilerde yetiştirilir.

Kapadokya'da Hayvancılık Özellikleri

Kapadokya'da büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yaygındır, fakat geniş meralar bulunmadığı için genelde küçük ölçekli yapılır.

Küçükbaş Hayvancılık: Koyun ve keçi yetiştiriciliği yaygındır. Yün, süt ve et üretimi yapılır.

Büyükbaş Hayvancılık: Süt ve et üretimi amacıyla sığır besiciliği yapılır.

KAPADOKYA'NIN EN ÖNEMLİ TURİZM DEĞERLERİ

Kapadokya, hem Türkiye'nin hem de dünyanın en önemli turizm merkezlerinden biridir. Bölgenin turizm değerleri hem doğal hem de kültürel zenginliklerden oluşur.

Peri Bacaları: Kapadokya'nın simgesidir. Volkanik tüflerin erozyonla aşınması sonucu oluşan doğal kaya oluşumlarıdır. Özellikle Göreme, Ürgüp, Paşabağı ve Zelve bölgelerinde yoğunlaşır.

Yeraltı Şehirleri: Tarih boyunca savunma ve korunma amacıyla yapılmıştır. Derinkuyu ve Kaymaklı yeraltı şehirleri en bilinenleridir. Bazıları 8 kata kadar derinlikte ve binlerce insanı barındırabilecek büyüklüktedir.

Kaya Oyma Kiliseler ve Manastırlar: Kapadokya, Hristiyanlığın ilk dönemlerinde önemli bir inanç merkezi olmuştur. Göreme Açık Hava Müzesi, fresklerle süslü kiliseleriyle UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndedir. Tokalı Kilise, Elmalı Kilise, Yılanlı Kilise gibi birçok kaya oyma ibadet alanı mevcuttur.

Sıcak Hava Balonu Turları: Gün doğumunda yapılan balon turlarıyla Kapadokya'yı kuşbakışı izlemek mümkündür. Bu etkinlik, bölgeye gelen turistlerin en çok tercih ettiği aktivitedir. Kapadokya'nın dünyaca ünlü fotoğrafları, genellikle bu balonlarla çekilir.

Vadiler ve Doğa Yürüyüşleri: Kapadokya'da çok sayıda doğal vadi bulunmaktadır: Ihlara Vadisi, Zemi Vadisi, Güvercinlik Vadisi, Aşk Vadisi gibi. Vadilerde yürüyüş rotaları, doğa tutkunları ve fotoğrafçılar için idealdir.

At ve Deve Turları: Kapadokya, adını eski Persçedeki "Katpatuka" yani Güzel Atlar Ülkesi ifadesinden alır. Bugün hâlâ atlı safari turları yapılmaktadır. Ayrıca deve turları ve jeep safari gibi alternatif turizm seçenekleri de vardır.

Şarapçılık ve Yöresel Lezzetler: Bölge, binlerce yıllık bağcılık ve şarap üretimi geleneğine sahiptir. Yerel şarap evleri, tadım turları ile turistlere açıktır. Ayrıca testi kebabı, çömlek fasulyesi gibi yöresel yemekler de turistlerin ilgisini çeker.

Kültürel Etkinlikler ve El Sanatları: Avanos bölgesi, çömlekçilik ve seramik sanatlarıyla ünlüdür. Geleneksel çömlek atölyeleri turistlere açık olup interaktif deneyimler sunar. Ayrıca bölgedeki müzik ve halk dansı gösterileri turistik etkinliklerdendir.

Özetle:

Kapadokya, doğal güzellikler, tarihî miras, macera aktiviteleri ve kültürel deneyimlerin birleştiği eşsiz bir turizm destinasyonudur.

KAPADOKYA'NIN COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİ

📍 Coğrafi İşaret Nedir?

Coğrafi İşaretili Ürünler: Belirli bir bölgeyle özdeşleşmiş, o bölgenin doğası, iklimi, kültürüyle şekillenmiş, taklit edilmesi zor olan ürünlerdir. Bu ürünlerin tescillenmesi, hem kalitesini garanti eder hem de yerel üreticileri korur. Kapadokya bölgesi, yalnızca doğal ve kültürel güzellikleriyle değil, aynı zamanda kendine özgü ürünleriyle de dikkat çeker. Bu ürünlerin bazıları “coğrafi işaret” olarak tescillenmiştir. Coğrafi işaret, bir ürünün belirli bir bölgeye ait olduğunu ve o bölgenin özelliklerini taşıdığını gösteren bir işarettir.

Avanos Çömleği (Nevşehir): Yöreyle özgü Kızılırmak kilinden yapılan el yapımı çömleklerdir. Avanos ilçesi, çömlekçiliğin merkezidir. Bu gelenek, binlerce yıllık bir geçmişe sahiptir. Hem işlevsel hem de süs eşyası olarak kullanılır. Coğrafi işaret tescil yılı: 2011

Nevşehir Tulum Peyniri: Keçi ve koyun sütünden yapılan, tulumda olgunlaştırılan geleneksel bir peynirdir. Özellikle kış aylarında tüketilir. Yoğun aromalı, tuzlu ve sert bir peynirdir. Coğrafi işaret tescil yılı: 2020

Kapadokya Şarapları: Kapadokya, tuf topraklar ve iklim avantajı sayesinde kaliteli üzüm yetiştiriciliği ile tanınır. Emir, Kalecik Karası, Öküzgözü gibi yerli üzüm türlerinden şaraplar üretilir. Şarap üretimi bölge kültürünün önemli bir parçasıdır. Bazı üreticilerin şarapları menşe adı ile tescillenmiştir.

Taşköprü Sarımsağı (Yakın Etki Alanı): Her ne kadar asıl menşei Kastamonu olsa da, Kapadokya bölgesinde de üretimi yapılır ve bazı üreticiler bunu coğrafi işaretli olarak pazarlamaktadır.

Ürgüp Bağ Üzümü (Aday): Ürgüp çevresindeki bağlarda yetişen, özellikle şaraplık üzüm olarak kullanılan türdür. Henüz tescilli değilse de coğrafi işaret alma sürecindedir.

KAPADOKYA

I. JEOMORFOLOJİK VE JEOMORFOLOJİK YAPI

- Volkanik Kökenli Oluşumlar
- Peri Bacaları
- Vadiler ve Kanyonlar
- Yer altı Şehirleri ve Kaya Oyma Yapılar
- İklim ve Erozyon Etkileri

JEOMORFOLOJİK YAPI

- Volkanik Kökenli Bir Jeoloji
- Tuf ve Sert Kaya Katmanları
- Tabakalı Yapı (Stratigrafi)
- Erozyona Açık Yapı
- Deprem ve Fay Hatları

II. İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Karasal İklim Etkisi
- Sıcaklık Değerleri
- Yağış Miktarı
- Rüzgar ve Erozyon
- Nem Oranı

İKLİM

BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Bozkır (Step) Bitki Örtüsü
- Otsu Bitkiler ve Çalılar
- Seyrek Ağaçlık Alanlar
- Tarım ve Kültür Bitkileri
- Yarı Kurak Doğaya Uyum Sağlamış Türler
- Vadiler ve Mikroklima Etkisi

III. TARIM VE HAYVANCILIK

- Tuf Toprakların Verimliliği
- Yağış Az, Sulama Gerekli
- Bağcılık (Uzum Yetiştiriciliği)
- Yetiştirilen Başlıca Tarım Ürünleri
- Geleneksel ve Modern Tarım
- Tarım ve Turizmin Etkileşimi

TARIM

HAYVANCILIK

- Küçükbaş Hayvancılık Yaygındır
- Büyükbaş Hayvancılık Kısıtlıdır
- Keçi Yetiştiriciliği
- Hayvansal Ürünler
- At ve Katır Kullanımı (Tarihî ve Turistik)
- Kütmes Hayvancılığı
- Hayvancılıkla Tarımın Birleşimi

IV. En Önemli Turizm Değerleri:

- Peri Bacaları
- Yeraltı Şehirleri
- Kaya Oyma Kiliseler ve Manastırlar
- Sıcak Hava Balonu Turları
- Vadiler ve Doğa Yürüyüşleri
- At ve Deve Turları
- Kaya Oteller ve Taş Evler
- Şarapçılık ve Yöresel Lezzetler
- Kültürel Etkinlikler ve El Sanatları
- UNESCO Dünya Mirası Alanı

V. Coğrafi İşareti Ürünleri:

- Avanos Çömleği (Nevşehir)
- Nevşehir Tulum Peyniri
- Kapadokya Şarapları
- Taşkeprü Sarımsağı
- Ürgüp Bağ Üzümü

VI. GÖRÜLECEK DOĞAL VE KÜLTÜREL YERLER

DOĞAL GÜZELLİKLER:

- Peri Bacaları (Ürgüp, Göreme, Paşabağı)
- İhlara Vadisi
- Güvercinlik Vadisi
- Aşk Vadisi
- Devrent Vadisi (Hayal Vadisi)
- Zelve Vadisi

KÜLTÜREL VE TARİHİ YERLER

- Göreme Açık Hava Müzesi
- El Nazar ve Tokalı Kilise
- Derinkuyu Yeraltı Şehri
- Kaymaklı Yeraltı Şehri
- Uçhisar Kalesi
- Avanos (Çömlekçilik Merkezi)
- Ürgüp Bağları ve Şarap Mahzenleri

VAN ADOKYA

Peribacaları denildiğinde şüphesiz ki herkesin aklına ilk önce Kapadokya'da yer alan doğa harikası geliyor. Ama aslında yurdumuzdaki tek peribacasının Kapadokya'da olmadığını söylesek çoğu kişinin buna şaşıracağından eminiz.

Yurdumuzda bulunan bu peribacalarından sadece biri olan, Doğu Anadolu doğasını ve huzurunu iliklerinize kadar hissedebileceğiniz Vanadokya kesinlikle gezip görülmesi gereken bir yer.

Jeolojik Yapısı

Van'ın Başkale ilçesi Basra Havzasında bulunan ve Kapadokya'daki gibi peribacaları ve ekstra travertenler bulunan Vanadokya jeolojik açıdan çok zengindir.

Türkiye-İran sınırında yer alan çalışma alanında, plütonik, volkanik, metamorfik, sedimanter ve ofiyolit kökenli kaya birimleri yüzeyleyir. Başkale Havzasında birbirlerinden uyumsuzlukla ayrılan üç temel jeolojik birim ayırt edilebilir:

- 1-Baskın olarak mermer ve sistlerden oluşan metamorfik kayaçlar,
- 2-Neojen karasal sedimanter ve volkanik kayaçlar (gösel kireçtaşları, kumtaşları ve bazalt-tüf);
- 3-Kuvaterner alüvyal, flüvyal ve kolüvyal çökeller ile traverten oluşumları

Havza içerisinde yer alan birimlerin arasındaki dokanak genel olarak fay kontrollüdür. Kuvaterner çökelleri havza dolgusunu oluştururken, metamorfik kayaçlar havzanın batı, volkanik kayaçlar ise genel olarak doğu kenarında yer almaktadır.

Bölgede yer alan volkanik kayaçlar Türkiye-İran sınırında bulunan Yiğit Dağı Volkanına ait ürünlerdir . Bunlar genel olarak bazalt ve piroklastik kayalarla temsil edilir. Piroklastik kayalar tüf, tüfit ve ignimbitlerden meydana gelmektedirler. Beyaz,kirli sarı renkli, tabakalı ya da masif olan tüf ve tüfitler, yer yer kırıntılı kayalarla yanall geçiş gösterir. Volkanik istifin üst seviyelerinde bazaltlar yer alır ve değişik kalınlık ve boyutlarda, plakalı,yer yer akıntı yapılı, gözenekli bir yapı sunarlar . Başkale Havzası'nın doğu ve batı kenarını sınırlayan faylar boyunca traverten çökelleri geniş bir alanda yüzeylemektedir. Travertenler genel olarak ayrışma rengi koyu sarı, taze yüzeyi sarı, bej renkli, orta-kalın, tabakalı, sert, sıkı tutturulmuş, erime yüzeyli ve boşlukludur. Havza dolgusunu, göl ve akarsu ortamında çökelmiş kumtaşı-silttaşı-çakıltaşlarından oluşan Büyükçay Formasyonu oluşturmaktadır

Jeolojik Yapısı

1-Peribacalarının Jeolojik Yapısı:

Peribacaları, koni şeklinde olup, çoğunlukla tipik bir peribacası morfolojisine sahiptir. Bir gövde ile çoğunlukla tepe kısmında bulunan bir bloğun oluşturduğu takke olmak üzere iki kısımdan oluşur. Çalışma alanı içerisinde takkeyi oluşturan (ignimbritler) blokların çoğu düşmüştür ve gövdeleri genellikle silindirik veya konik biçimli geometri gösterirler. Bu durumun sıkça görülmesinin nedeni takkeyi oluşturan bloğun yalnızca ignimbritlerden oluşmasıdır. Ayrıca inceleme alanında yamaçların üst kesimlerinde yer alan peribacalarında aşınma ve bozunma seviyesi daha azdır. Çok az eğimli ve alt bölümlerde yer alan peribacalarının yoğunluğunun azaldığı ve biçimlerinin bozulduğu görülmektedir. Bölgede, son yıllarda yağışların etkisiyle ortaya çıkan, metrelerce uzunluktaki çok sayıda tünel ve mağara da ilginç yer şekilleri arasındadır.

2-Dereîçi Travertenleri:

Dereîçi travertenleri, havzayı batıdan sınırlayan BFZ'nin tavan bloğu üzerinde yer almaktadır (Şekil 2). Aktif traverten oluşumları günümüzde havza içerisinde devam etmektedir. Teras tipi travertenlerden oluşan Dereîçi travertenleri. Havzanın batısında yer alan kaynaklardan çıkan suyun yamaç aşağı akmasıyla oluşmuştur.

Teras tipi travertenlerin güney kısmı genel olarak beyaz ve kirli beyaz renkte görülmektedir

Halen aktif olarak beslenen ve depolanmaya devam eden güney kısımda su sıcaklığı 30-35°C arasındadır. Kuzey kesimi besleyen aktif su kaynaklarının kimyasının güneye göre daha farklı olduğu çökelen travertenlerden anlaşılmaktadır. Kuzey kesim kırmızı-sarı renkli travertenlerden meydana gelmektedir.

3-Başkale Sirt Tipi Travertenleri :

Fay, çatlak veya yarık hattı boyunca yüzeye çıkan yeraltı sularının, bu tektonik yapıların içinde veya yeryüzüne çıktıkları yerde, yapının her iki tarafında kalsiyum karbonatın üst üste birikmesi ile oluşmuş, enine kesitleri çatı biçiminde, uzun eksenleri antiklinal şeklinde olan jeomorfolojik yapılar sirt tipi traverten olarak adlandırılmaktadır

K30°B ile K45°B arasında ve açıklığı ise 90 cm ile 120 cm arasında değişmektedir. Tabakalı travertenlerin farklı renk ve dokuya sahip olmaları, sirt tipi travertenin oluşumu esnasında meydana gelen mevsimsel değişimleri karakterize etmektedir. Çünkü bu ardalanım sistematik olarak devam etmekte herhangi bir zon seviyesi olarak bulunmamaktadır.

Jeomorfolojik Yapısı

Jeomorfolojik yapı, yeryüzü şekillerinin oluşumu, gelişimi ve bugünkü durumunu inceleyen jeomorfoloji biliminin temel kavramlarından biridir.

Vanadokya, volkanik kökenli kayalardan oluşan ve erozyonun süreçleriyle şekillenen benzersiz bir jeomorfolojik yapıya sahiptir.

- Volkanik püskürmeler sonucu tüf, bazalt ve andezit gibi kayalar oluşmuştur.
- Rüzgar ve su erozyonu ile peri bacalarına benzeyen sütun ve konik kaya oluşumları meydana gelmiştir.
- Bölge, Kapadokya'ya benzer özellikler taşısa da kendine özgü bir jeolojik yapıya sahiptir.

Vanadokya'nın Oluşum Süreci ve Volkanik Yapısı

Vanadokya'nın temelini oluşturan kayalar, bölgedeki geçmiş volkanik faaliyetler sonucu oluşmuştur. Bu süreç, yanardağ patlamaları ile lav ve tüf tabakalarının yayılmasıyla başlamıştır. Özellikle Nemrut ve Süphan Dağları gibi Doğu Anadolu'daki volkanik dağlar, çevredeki jeomorfolojik yapıları doğrudan etkilemiştir. Lav akıntıları ve volkanik küller, zamanla üst üste birikerek bölgenin kaya yapısını oluşturmuştur. Daha sert kayalar, aşınmaya karşı dirençli kalarak peri bacaları benzeri oluşumların oluşmasına yol açmıştır.

Bu volkanik malzemelerin zamanla sertleşmesiyle bazalt, andezit ve tüf kayaları gibi farklı jeolojik yapılar ortaya çıkmıştır. Bu kaya türleri, Vanadokya'daki şekillerin oluşumunu doğrudan etkilemiştir.

Erozyon ve Dış Kuvvetlerin Şekillendirdiği Yapılar

Vanadokya'nın jeomorfolojik yapısının en belirgin özelliği, dış kuvvetler (rüzgar, yağmur suları, akarsular) tarafından şekillendirilmiş olmasıdır. Yağışlarla gelen su, tüf kayalarını aşındırarak derin vadiler ve ilginç kaya oluşumları yaratmıştır. Vanadokya'daki açık ve rüzgârlı ortam, tüf kayalarını zamanla aşındırarak konik ve sütun şekilli kayalar oluşturmuştur. Gece-gündüz sıcaklık farklarının yüksek olduğu bölgelerde, kaya çatlaklarına giren suyun donup genleşmesi kayaların çatlamasına ve parçalanmasına neden olur.

Vanadokya'daki Kaya Türleri

Bölgedeki yeryüzü şekilleri, farklı kaya türlerinin aşınma ve çözünme süreçleri sonucunda meydana gelmiştir. Vanadokya'da yaygın olan kaya türleri tüf, bazalt ve andezit, kalker (kireçtaşı) dir.

Vanadokya'daki jeomorfolojik yapı, bu etkileşimler sonucunda ortaya çıkmıştır.

İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

Van, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir il olup, karasal iklimin etkisindedir. Bu iklim tipi, özellikle büyük kara kütlelerinin ve yüksek dağların etkisiyle oluşur. Van'daki iklim, sıcaklık farklarının fazla olduğu, karasal etkilerin güçlü olduğu ve kışların oldukça sert geçtiği bir yapıya sahiptir.

1. Sıcaklık:

Van'daki yıllık sıcaklık ortalamaları, yaz ve kış arasındaki sıcaklık farkının çok olmasına neden olur. Yaz aylarında, özellikle temmuz ve ağustos aylarında, sıcaklıklar 30°C civarlarınadadır. Ancak, bu yüksek sıcaklıklar geceleri düşer ve genellikle 15-20°C civarına düşer. Bu da, gün içi sıcaklık farklarını oldukça yüksek olmasını sağlar. Kış aylarında ise, Van'da soğukluk hâkimdir. Kasım'dan mart ayına kadar süren kış dönemi, -10°C'ye kadar düşen sıcaklıklarla bilinir. Karasal iklimin etkisiyle, yazın sıcakken kışın soğuk ve kar yağışlı geçmesi, bölgedeki ekosistem ve doğal yapıları etkileyen önemli bir faktördür.

2. Yağış:

Van, karasal iklimin etkisiyle yağışlı bir bölge olmasa da, yılın belirli dönemlerinde yağış alır. En fazla yağış, ilkbahar ve kış aylarında görülür. kış aylarında kar yağışı başlar. Yağışlar genel olarak azdır ama etkilidir. Bu sebeple Van'ın genel olarak kurak geçen yaz mevsimlerinde, su kaynakları önemli ölçüde azalır. Yağışın az olması, bölgedeki peribacalarının oluşumu için oldukça elverişlidir. Zira peribacaları, rüzgar ve suyun etkisiyle aşındırılmış kayalardan oluşmuş ilginç yapılar olup, uzun yıllar süren doğal erozyonun sonucudur. Van'daki bu taş oluşumları, yerel iklimin ve çevresel etmenlerin etkisiyle şekillenmiştir.

3. Rüzgar:

Van'da rüzgarlar özellikle kış aylarında etkili olabilir. Rüzgarın etkisiyle, özellikle peribacalarının bulunduğu alandaki kayaların zaman içinde aşındığı ve şekil almaya devam ettiği gözlemlenir. Bölge, Van Gölü'ne yakın olduğu için, gölden gelen nemli hava, yerel rüzgarlar ile karışır ve bölgedeki hava koşullarını etkiler. Bu rüzgarlar, özellikle peribacalarının ve diğer kaya yapılarının şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Rüzgar ve su, bu bölgedeki kayaları yumuşatıp şekil vererek peribacalarının benzersiz olmalarını sağlamıştır.

4. Bölgenin Yüksekliği ve Coğrafi Yapısı:

Van, denizden 1.600 metre yükseklikte yer alır. Bu da bölgenin iklimini etkileyen önemli bir faktördür. Yüksek dağlar ve geniş ova alanları, havanın hızla soğumasına ve ısınmasına yol açar. Bu sıcaklık farkı, karasal iklimin belirgin bir özelliği olarak Van'da belirgin bir şekilde hissedilir. Gölün çevresindeki nemli hava, kışın soğuk havayı etkilerken, yazın daha sıcak günlerin yaşanmasına neden olabilir.

5. Peribacalarının Oluşumu:

Van'daki Vanadokya ya da Van Peri Bacaları, bölgedeki karasal iklimin etkisiyle şekillenmiş olan doğal kaya oluşumlarıdır. Bu yapılar, bölgedeki kayaların rüzgar ve suyun etkisiyle zaman içinde aşındırılmasıyla oluşmuştur. kayalar, bölgedeki rüzgar, yağmur ve kar etkisiyle zamanla şekil alarak peribacalarını meydana getirmiştir. Bu doğal oluşumların şekli, rüzgarın yönüne ve hızına, suyun ise yoğunluğuna göre farklılıklar gösterir. Van'daki peribacaları, genel olarak Kapadokya'dakilere benzer şekilde, rüzgar ve su etkisiyle şekil almış ama farklı bir coğrafyada yer alan doğal yapılar olarak dikkat çeker.

İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

Van'da, özellikle dağlık ve engebeli arazilerde karasal iklim etkisi yoğundur. Bu nedenle Kulodakya gibi yüksek rakımlı alanlar, soğuk ve kurak koşulların etkisi altında kalan bölgeler olabilir. Bu, bölgedeki bitki örtüsünün, kuraklığa dayanıklı ve soğuğa dayanıklı türlerden oluşmasına yol açar. Ayrıca, bölgedeki toprak yapısının da bitki örtüsüne etkisi büyüktür.

Alp ve Dağ Çayırları:

Kulodakya bölgesindeki yüksek kesimler, alpin çiçekler ve dağ çayırlarının yaygın olduğu yerler olabilir. Bu bitkiler, soğuk hava koşullarına dayanıklıdır ve kısa yaz mevsiminde çiçek açarlar.

Bu bölgedeki çayır bitkileri arasında alpin çiçekleri, kurtuluş otu gibi yüksek rakımlarda yetişen türler yer alabilir.

Step Bitki Örtüsü:

Kulodakya gibi daha düşük rakımlı bölgelerde ise step bitkileri ve bozkır bitkileri yaygındır. Bu bitkiler genellikle kısa boylu, kuraklığa dayanıklı ve sıcaklık farklarına uyum sağlamış türlerdir.

Sarımsak otu, yemlik otlar, kızılıçık gibi bitkiler step bölgesinde görülebilir.

Meşe ve Çam Ağaçları:

Kulodakya gibi bölgelerde, özellikle göl çevresi ve sulak alanlar civarında, meşe, çam ve ıhlamur gibi ağaç türleri bulunabilir. Bu türler, yerel ekosisteme katkı sağlayan, orman dokusunun oluşturulmasına olanak tanır.

Ayrıca çalı türleri ve yer örtüleri de orman altı bitki örtüsünü oluşturabilir.

Sazlıklar ve Kamışlıklar:

Eğer Kulodakya bölgesinin çevresinde su kaynakları veya sulak alanlar bulunuyorsa, burada sazlıklar ve kamışlıklar da yer alabilir. Bu bitkiler, su kenarlarında yoğun olarak gelişir ve bölgedeki biyolojik çeşitliliği artırır.

Kamış ve sazlıklar, sulak alanların karakteristik bitkileridir.

Tarım Bitkileri:

Kulodakya, Van'ın tarım açısından elverişli bazı bölgelerine yakın olabilir. Bu nedenle, tarım yapılan alanlarda buğday, arpa, mercimek gibi tarım bitkileri ve üzüm, elma, şeftali gibi meyve ağaçları da yetişiyor olabilir.

Bölgedeki bazı vadilerde ve sulama imkanları bulunan alanlarda tarım faaliyetleri yapılabilir.

Vanadokya'da Görülecek Doğal ve Kültürel Güzellikler

Vanadokya 17 bin adet peribacası, 35 adet mağara ve 12 adet oyma kaya evinden meydana gelen bir doğa harikası.

Bünyesinde çok sayıda mağara ve tünele de ev sahipliği yapan Van'ın peribacalarında Elbak Vadisi de bulunuyor. Vadi içerisinde ayrıca Orta Çağ'dan günümüze kadar korunagelmış çok sayıda tarihi eser de bulunuyor.

RIKAN KALESİ:

Kale, büyük bir taş bloğun üzerine konumlanmıştır ve yaklaşık 200 metre yüksekliğe sahiptir. Kale, büyük bir taş bloğun üzerine konumlanmıştır ve yaklaşık 200 metre yüksekliğe sahiptir. Rıkan Kalesi'nin içinde bulunan yapılar şunlardır:

- Dibekler
- İrili ufaklı odalar
- Sarnıçlar
- Tüneller
- Kral Köşkü: Kalede en dikkat çeken noktalardan biridir ve görkemli yapısıyla ön plana çıkar.

St. Bartholomeus Kilisesi

St. Bartholomeus Kilisesi, 14. yüzyılın başlarında inşa edilmeye başlandığı bilinen bu kilise, özellikle Vanadokya'ya gelen yabancı turistler tarafından sık sık ziyaret ediliyor. İnanışa göre Hazreti İsa'nın havarilerinden biri olan Bartalmay'ın mezarı da burada bulunuyor. Kilise maalesef çok yıpranmış durumda ve tamamen açık.

Vanadokyanın En Önemli Turizm Değerleri

Peri Bacaları ve Doğal Güzellikler

Vanadokya, Kapadokya'ya benzer şekilde peri bacalarıyla dikkat çeker. Doğal oluşumlar, yürüyüş ve doğa keşifleri için harika bir ortam sunar.

Fotoğrafçılık ve Manzara Seyri

Gün doğumu ve gün batımı saatlerinde eşsiz manzaralar sunarak, fotoğrafçılar için büyüleyici kareler yakalama fırsatı sağlar.

Trekking ve Doğa Yürüyüşü

Bölgedeki peri bacaları arasında yürüyüş yapmak, doğayla iç içe vakit geçirmek isteyenler için keyifli bir aktivitedir.

Jeoturizm ve Doğa Eğitimleri

Volkanik kayalar ve aşınma süreçleri üzerine incelemeler yapmak isteyen doğa bilimciler ve jeoloji meraklıları için önemli bir bölgedir.

Van Gölü ve Çevresi ile Birlikte Turizm Potansiyeli

Van Gölü'nün turistik cazibesiyle birleştiğinde, Vanadokya bölgesi ziyaretçilere zengin bir turizm deneyimi sunar. Van Gölü'ndeki Akdamar Adası ve tarihi yapılarla birlikte gezilecek güzel bir rota oluşturur.

Kamp ve Doğa Sporları

Bölge, kampçılar ve doğa sporlarıyla ilgilenenler için uygun alanlar sunar.

TARIM VE HAYVANCILIK

Van şehrinin , Başkale ilçesinde bulunan Vanadokya tarımve hayvancılık konusunda çok verim alınamamıştır. Başkale ilçesi halkının ana geçim kaynağı hayvan yetiştiriciliğidir. Özellikle koyun beslenir. Gerek iç gerek dış pazarlara canlı hayvan satılır. İlçede halkın geçim kaynağı ekseriyetle tarım ve hayvancılık olup 371.900 küçükbaş ve 11.500 büyükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Bitkisel üretim iklim şartları nedeniyle gelişmemiştir. Bundaki en önemli etmen bitkisel üretime elverişli toprakların çok az olması ve iklimin sertliğidir. Buğday, arpa ve patates en önemli ürünleridir. Toprakları geniş bir vadi hâlinde olan ilçenin; Zap Nehri'nin ayaklarına yataklık etmesi ayrı bir özelliğidir

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİ

Coğrafi işaretli ürünler ilin, zengin kültürel ve gastronomik mirasını yansıtarak, ilin tanıtımına ve turizmine katkı sağlamaktadır.

Van iline ait coğrafi işaretli ürünler arasında şunlar bulunmaktadır:

- Van Otlı Peyniri: Van'a özgü, çeşitli otlarla zenginleştirilmiş bir peynir türüdür.
- Gevaş Fasulyesi: Gevaş ilçesinde yetiştirilen, lezzetiyle tanınan bir fasulye çeşididir.
- Çatak Cevizi: Çatak ilçesine özgü, kaliteli ve lezzetli ceviz türüdür.
- Keledoş: Et, baklagiller ve çeşitli otlarla hazırlanan geleneksel bir yemektir.
- Kavut: Kavrulmuş un ve şekerle yapılan bir tatlıdır.
- Sıhke Kavunu: Van'ın Sıhke bölgesinde yetiştirilen, aromatik ve tatlı bir kavun çeşididir.
- Tandırda Van Balığı (İnci Kefali): Van Gölü'nde yaşayan inci kefalinin tandırda pişirilmesiyle hazırlanan geleneksel bir yemektir.
- Van Ayrın Aşı: Yöresel malzemelerle hazırlanan, soğuk servis edilen bir çorbadır.
- Van Gül Reçeli: Van'da yetişen güllerden yapılan aromatik bir reçeldir.
- Van Sengeseri: Yöresel otlar ve baklagillerle hazırlanan geleneksel bir yemektir.

Bu ürünlerin bazıları coğrafi işaret tescili almıştır ve Van'ın zengin kültürel mirasını yansıtmaktadır.

VANADOKYA

I. JEOLojİK VE JEOMORFOLOJİK YAPI

- JEOMORFOLOJİK YAPI
- Lav ve tuf şekilleriyle oluşan yüzeyler
- Volkanik platolar
- Muradiye Şelalesi ve çevresi gibi kanyon ve vadiler
- Erozyonla şekillenmiş volkanik yeryüzü formları
- Mikro peribacası benzeri oluşumlar

JEOLojİK YAPI

- Peri Bacaları
- Dereiçi Travertenleri
- Başkale sırt tipi travertenleri

II. İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- İklim
- Karasal iklim etkisi
- Sert kış koşulları, yazın sıcak ve kurak
- Düşük yağış miktarı
- Rüzgâr ve sıcaklık farkları

Bitki ÖRTÜSÜ

- Bozkır (step) örtüsü
- Otsu ve seyrekle ağaçlık alanlar
- Sulak alanlarda sazlık ve bataklık bitkileri
- Endemik dağ bitkileri (Nemrut, Tendürek çevresi)

III. TARIM VE HAYVANCILIK

- TARIM
- Sulama gerektiren tarım (özellikle Van Ovası)
- Tahıl (buğday, arpa) üretimi
- Patates, şeker pancarı, ayçiçeği
- Elma ve kayısı gibi meyvecilik
- Geleneksel tarım ve yeni tekniklerin birleşimi

HAYVANCILIK

- Küçükbaş (koyun, keçi) yaygın
- Büyükbaş hayvancılık artışta
- Van kedisi yetiştiriciliği
- Arıcılık ve bal üretimi
- Süt ürünleri: Tulum peyniri, yoğurt

IV. En Önemli Turizm Değerleri:

- Peribacaları ve doğal güzellikler
- Doğa yürüyüşleri ve trekking
- Fotoğrafçılık ve manzara seyri

V. Coğrafi İşareti Ürünleri:

- Van Ötlü Peyniri
- Van Kahvaltısı
- Van Cacığı
- Van Balığı (İnci Kefali)
- Van Pastası
- Erciş Üzümi

DOĞAL GÜZELLİKLER:

- Peribacaları
- Van Gölü
- Akdamar ve Çarpanak Adaları
- Muradiye Şelalesi
- Bendimahî Çayı
- Erçek Gölü
- Turna Gölü

KÜLTÜREL VE TARİHİ YERLER

- Rıkan Kalesi
- St.Bartholomeus kilisesi
- Akdamar Kilisesi
- Van Kalesi
- Eski Van Şehri
- Urartu kalıntıları
- Van Müzesi
- Tarihi Van Evleri
- Kayalidere Kalesi

VI. GÖRÜLECEK DOĞAL VE KÜLTÜREL YERLER

Görev Dağılımları

Kuladokya:

- 1- Görülecek Yerler ve Bitki Örtüsü - Elisa Zeynep Korkmaz - 24
- 2- Zihin Haritası Oluşturma - Sanem Gonca - 221
- 3- Jeolojik Yapı ve Jeomorfolojik Yapı - Mina Gülistan Öz - 230
- 4- Giriş , Genel Bilgi , Dergi Oluşturma - Öykü Özay - 299
- 5- Tarım ve Hayvancılık - Kayra Nur Kaya - 352
- 6- Görülecek Yerler (doğal ve kültürel) - Melis Deniz Karaal - 373
- 7- Genel Araştırma ve İklim - Melis Uygur - 483
- 8- Sunum Oluşturma - Dila Su Türkmen - 537

Kapadokya:

- 1- Jeolojik Yapı ve Jeomorfolojik Yapı - Ayşe Elif Topcu - 302
- 2- İklim – Meryem Kılıç - 356
- 3- Bitki Örtüsü – Duru Fettahoğlu - 408
- 4- Tarım ve Hayvancılık – Derin Günden - 324
- 5- En Önemli Turizm Değerleri – Ayşe Defne Özkan -576
- 6- Coğrafi İşaretli Ürünleri – Zeynep Su Özyurt - 567
- 7- Görülecek Yerler (doğal ve kültürel) – Ece İvecen - 265
- 8- Kapadokya Genel Araştırma, Görsel Bulma – Ecrin Çelik - 280
- 9- Dergi Oluşturma , Genel Araştırma, Zihin Haritası Oluşturma – Ebru Şahin - 178

Görev Dağılımları

Vanadokya:

- 11) Jeolojik Yapı- Nisa Yağmur Tangal - 168
- 2) Jeomorfolojik Yapı- Eda Eser - 335
- 3) İklim-bitki örtüsü- Damla Ada Yaşar - 364
- 4) Tarım ve hayvancılık- Zeynep Önal - 101
- 5) Görülecek yerler doğal ve kültürel- Azra Nur İşeri - 417
- 6) En önemli Turizm değerleri- Ceyda Ebrar Meriç - 507
- 7) Coğrafi işaretli ürünler- Melis Yurdakul - 354
- 8) Dergi Oluşturma- Elif Çayır - 6
- 9) Vanadokya genel araştırma- Serra Ela Dinçel - 400

Dergiyi Hazırlayanlar:

400 - Serra Ela Dinçel - Kapak Tasarımı

299 - Öykü Özay - Kuladokya

178 - Ebru Şahin - Kapadokya

6 - Elif Çayır - Vanadokya

KAYNAKÇA

Kuladokya:

MTA (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü). (2020)

Türkiye Jeolojik Haritası ve Volkanik Alanlar Raporu. Ankara: MTA Yayınları

Kazancı, N., & Gökçeoğlu, C. (2004). Türkiye'nin Jeolojik Mirası ve Jeoparklar. Türkiye Jeoloji Bülteni, 47(1), 1-14

Ercan, T. (2005). Türkiye'nin Volkanları. İstanbul: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

UNESCO Global Geoparks. (2021). Kula-Salihli UNESCO Global Geopark. Erişim adresi: <https://www.unesco.org>

Kula-Salihli Jeoparkı Resmî Web Sitesi. (2023). "Kula Volkanizması ve Jeolojik Özellikler." Erişim adresi: <https://www.kulasalihligeopark.com>

Kapadokya:

Kapadokya Bölgesi'nin Jeolojisi, Jeomorfolojisi ve Bunların Bölgedeki Medeniyetler Üzerindeki Etkisi (2009) jmo.org.tr

Nevşehir - Kapadokya Tanıtım Videosu (2006)

Kapadokya Bitki Örtüsü - Kapadokya Üniversitesi bitkiortusu.kapadokya.edu.tr

Göreme National Park and the Rock Sites of Cappadocia(2020) whc.unesco.org

Kapadokya Hava Durumu ve Sıcaklık Değerleri kapadokyaturlari.com

Kapadokya'da Gezilecek En Güzel Yerler tripadvisor.com.tr

Nevşehir'inuuy Coğrafi İşaretli Ürünleri gastronevsehir.com

Salomon Cappadocia Ultra-Trail

Vanadokya:

Peri Bacaları (Vanadokya)
kentrehberi.ipekyolu.com

Peribacası
tr.wikipedia.org

Vanadokya Peri bacaları
coğrafyatr.com

VAN'IN GİZLİ KALMIŞ GÜZELLİĞİ PERİ
BACALARI; DİĞER ADIYLA VANADOKYA
HAKKINDA BİLMENİZ GEREKENLER
eliteworldshotel.com.tr

“Başkale Bölgesi’nin (Van) Jeolojik Ve
Jeomorfolojik Öğeleri”
<https://doi.org/10.25288/tjb.297830>.

Teşekkürler